Preteaching tekstbegrip met meertalige ouders

Met meertalige ouders
in co-design werken
aan educatief partnerschap

Conferentie KBL 4 november 2026
Froukje Hoobroeckx

SARDES

Wat gaan we doen?

- ‘Het inspirerende verhaal van Erin McDonald’
- Hoe het balletje verder rolde
- Wat hebben we gedaan?
- Wat leverde het op?
- Wat hebben we geleerd?
- Welke kansen ziet u voor uw eigen praktijk?

Het inspirerende verhaal van Erin Gail Macdonald en hoe het verder ging

https://www.uu.nl/nieuws/ouders-van-meertalige-kinderen-gebruiken-thuistaal-om-kinderen-te-helpen-bij-rekenen
https://www.youtube.com/watch?v=U60SRPrppVQ

SARDES

Hoe het balletje verder rolde

- Als dit voor rekenen kan, kan dit dan ook voor leesbegrip?
- Belang voorkennis voor leesbegrip > ijsberg van Cummins
- Onzekerheid meertalige ouders > effect op educatief partnerschap
- Thuissituatie als belangrijke randvoorwaarde > codesign
- Drempel wegnemen > meertalige setting
- Empowerment als ouder, educatief partner en oudergroep

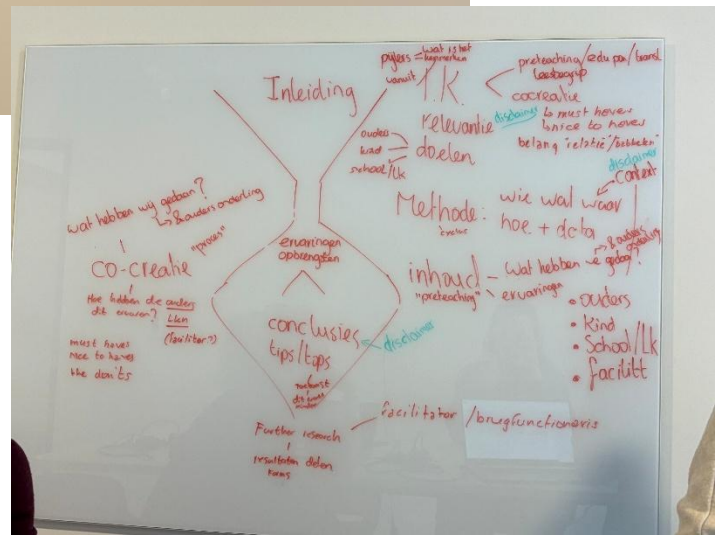

SARDES

Wat zijn we gaan doen?

- Pitch
- Samenwerking UU
- Samenwerking met een school
- Aanvraag Tel Mee Met Taal
- Pilot ontwikkelen voor de co-designbijeenkomsten
- Onderzoek opzetten
- Werving ouders en voorbereiding school
- Voorbereiden, uitvoeren en analyseren bijeenkomsten

SARDES

Hoe zagen de bijeenkomsten eruit? (zie handout)

Bijeenkomst 1

Tijd	Activiteit
08:30 – 08:35	Ontvangst
08:35-08:45	Kennismakingsronde.
08:45-09:00	Uitleg over het doel, inhoud en verwachtingen
09:00-09:15	Voorkennisgesprek: verkenning van de tekst
09:15-09:25	Brainstorm over mogelijke vormen om met kind in gesprek te gaan thuis
09.25 – 09.30	Vooruitblik volgende bijeenkomst

Bijeenkomst 2,3,4,5

Tijd	Activiteit
08:30-08:35	Ontvangst
08:35-09:00	Terugblik op het bespreken van de tekst met de kinderen.
09:00-09:25	Voorkennisgesprek: verkenning van de nieuwe tekst
09:25-09:30	Afronding

Bijeenkomst 6

Tijd	Activiteit
08:30-08:35	Ontvangst
08:35-09:00	Terugblik op het bespreken van de tekst met de kinderen
09:00-09:25	Evalueren en borgen
09:25-09:30	Afronding

Bijeenkomst 1

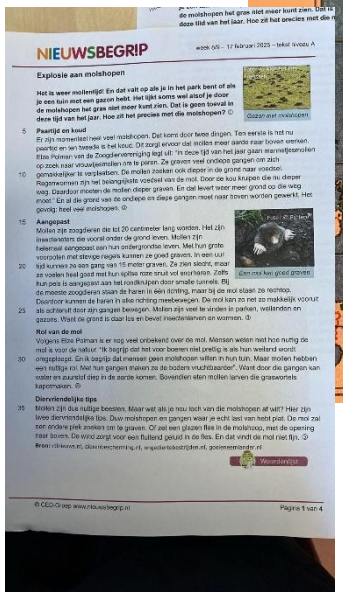
Tijd	Activiteit
08:30 – 08:35	**Ontvangst** - Inloop ouders. Verwelkomen met koffie en/of thee. Begeleid ze naar een rustig lokaal met een gemeenschappelijke werktafel waar de hele groep omheen kan zitten. - Waardeer komst van de ouders. Zorg voor een gezellige sfeer in de ruimte. Biedt een welkomstcadeautje aan waar de data van de bijeenkomsten in verwerkt zijn (vb; een plantje met daaraan een kaartje met de data). - Schoolleiding en gespreksbegeleider heten ouders persoonlijk welkom. - Inventariseer of de groep compleet is en neem actie als blijkt dat iemand ontbreekt.
08:35-08:45	**Kennismakingsronde.** - Ouders vertellen kort kun naam, talen die thuis gesproken worden en iets over hun kind(eren). - Focus op gelijkwaardigheid: geen nadruk op werk of opleiding.
08:45-09:00	**Uitleg over het doel, inhoud en verwachtingen** - Doel is het helpen van hun kind in groep 6 bij de lessen tekstbegrip door 'preteaching'. - Wat is preteaching? (het gaat in dit geval niet over oefenen met lezen maar over het activeren van de voorkennis door een gesprek over het onderwerp van de tekst) - Waarom doen we dit? (kinderen sterker laten starten in de les, ouders kans geven hun ind te helpen) - Uitleg over co-design: samen uitproberen, reflecteren, verbeteren. Belang ieders inbreng en veiligheid om ook over zaken te praten die je lastig vindt. - Uitleg dat gebruikmaken van de eigen thuistaal kan en zelfs extra interessant kan zijn, elkaar helpen met vertalen stimuleren. - Uitleg over het proces: data bijeenkomsten, gesprekken thuis, afspraken voor omgang met elkaar en veilige sfeer, onderlinge verwachtingen enz. - Uitleg over privacy en AVG, eventueel uitdelen (en ondertekenen) formulier met afspraken. - Desgewenst aanmaken app-groep.
09:00-09:15	**Voorkennisgesprek: verkenning van de tekst** - Laat de tekst die de kinderen in hun les zullen behandelen zien, maar lees deze niet met de groep. (NB: lees de tekst als gespreksbegeleider wel vooraf goed door en haal er enkele subonderwerpen uit die interessant zijn om te bespreken.) - Benoem kort waar de tekst over gaat. Lees eventueel wel de inleiding voor.

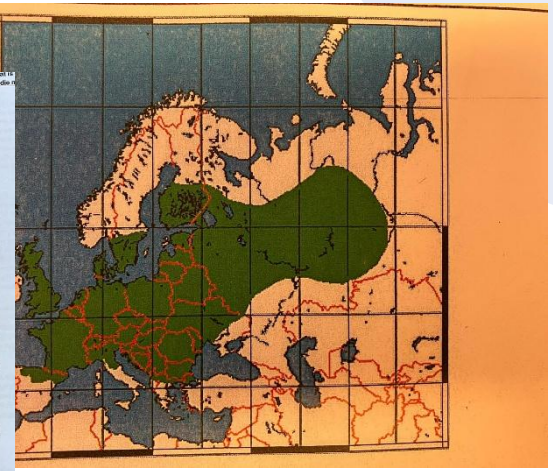
SARDES

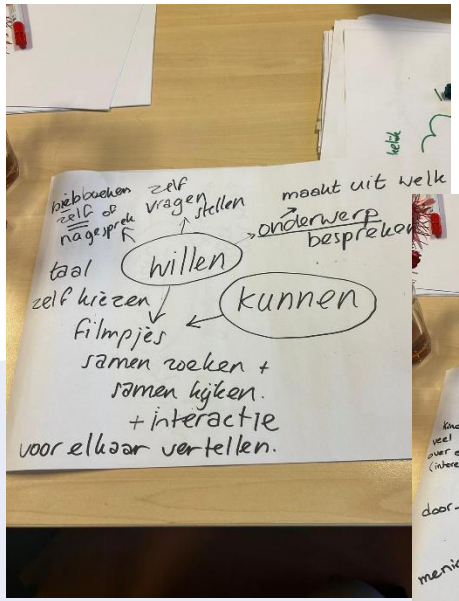

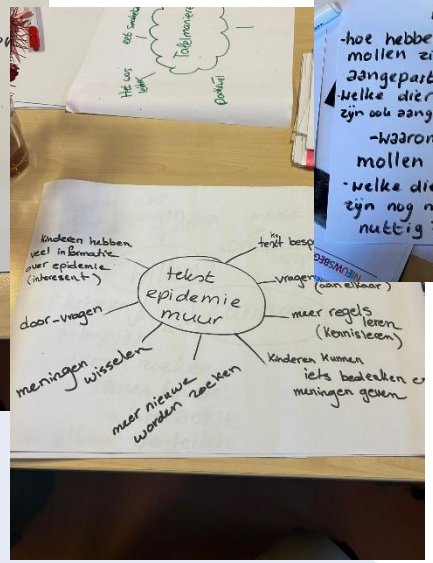

KPN NL
15:23
73%
3
Groep Nieuwsbegrip
08:56
We zijn lekker bezig
08:56

NIEUWSBEGRIP
Explosie aan molshopen
Het is weer mollentijd! En dat valt op als je in het park bent of als je een tuin met een gazon hebt. Het lijkt soms wel alsof je door de molshopen het gras niet meer kunt zien. Dat is geen toeval in deze tijd van het jaar. Hoe zit het precies met die molshopen?
Paartijd en koud
Aangepast
Rol van de mol
Dierenvriendelijke tips
Pagina 1 van 4

willen
kunnen
taal
zelf kiezen
filmpjes
samen zoeken +
samen kijken.
+ interactie
voor elkaar vertellen.

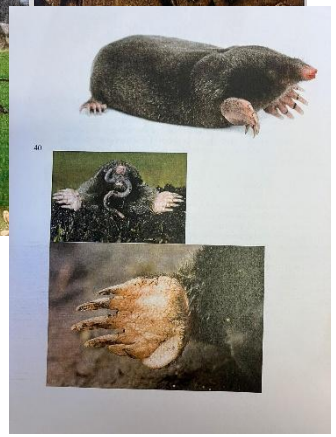

tekst epidemie muur
door-vragen
meningen wisselen
meer nieuwe woorden zoeken
meer regels leren (kennisleren)

de mol mollen
-wat is een mol?
-hoe hebben mollen zich aangepast?
-welke dieren zijn ook aangepast?
-waarom zijn mollen nuttig?
-welke dieren zijn nog meer nuttig?
-waar leeft een mol?
-waarom?
-wat doet een mol?
-wat kan hij?
-wat eet een mol
-waarom zie je molshopen (kleine bergjes aarde in het gras)
-in welke landen leven mollen?

KPN NL
23:36
100%
het ministerie = een deel van de regering van een land waar één minister de baas is
leegroven = op een wilde manier alles stelen
Graf van Egyptische farao ontdekt
Vallei der Koningen
Scherven
tic.nieuwsbegrip.nl

SARDES

Wat deden de ouders thuis?

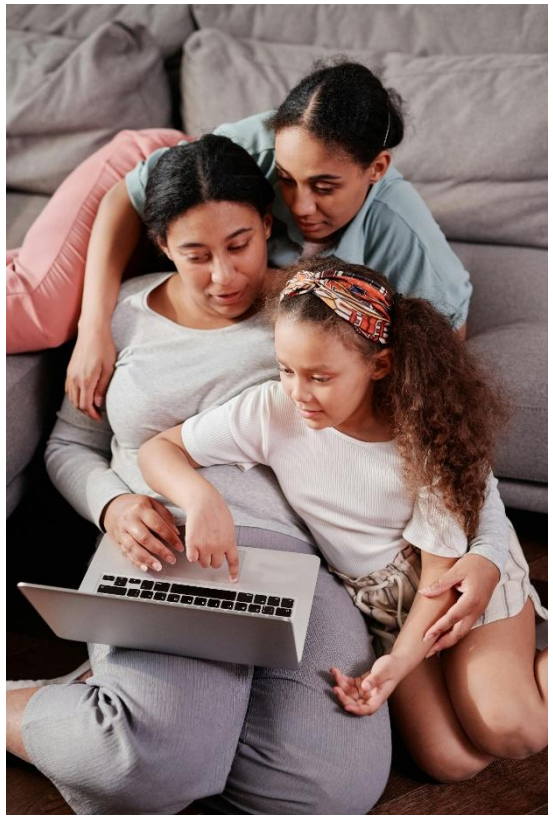
Door ouders beproefde vormen van preteaching

Op basis van de ervaring van ouders met het voeren van de gesprekken met hun kind, is de volgende lijst samengesteld met vormen van preteaching die door de ouders in hun eigen thuissituatie als geschikt werden ervaren:

1. Na school samen op de bank even iets eten en drinken en de inhoud van de tekst verkennen, al dan niet met andere gezinsleden.
2. Tijdens het avondeten wanneer er toch al gesproken werd over allerlei onderwerpen ook het onderwerp van de tekst opperen als onderwerp, waarbij vooral ook meningen werden uitgewisseld.
3. Voor het naar bed gaan, een gesprekje als variant op voorlezen voor het slapen.
4. Eerst zelf als ouder een video (al dan niet in de thuistaal) bekijken en daarna samen met hun kind dezelfde of een andere video (al dan niet in de thuistaal) bekijken en erover in gesprek gaan.
5. Wandelend door de wijk alert zijn op voorbeelden van wat er in de tekst staat (als de tekst daar aanleiding toe biedt).
6. Samen naar het jeugdjournaal kijken over het zelfde onderwerp (dat was mogelijk vanwege de actuele onderwerpen van de teksten).
7. Foto's van de tekst samen bekijken en daar vragen bij stellen.
8. Het kind zelf laten vertellen wat het al over een onderwerp wist, wanneer bleek dat het kind er al iets over wist (en er zelfs meer over bleek te weten dan de ouder zelf).

Figuur 2: lijst met door ouders beproefde vormen van preteaching

Wat leverde het op?

- Taal: ‘Inauguratie’
- ‘Beter dan stofzuigen’
- Interessante gesprekken thuis
- Betere band met mijn kind
- Betere band met elkaar
- Trots op de school
- Trots op rol in school
- School trots op ouders
- Betrokkenheid kinderen
- Door willen gaan
- Anderen willen betrekken
- Nieuw onderzoek Universiteit Leiden en Sardes: effect op de leerlingen

Wat hebben we geleerd?

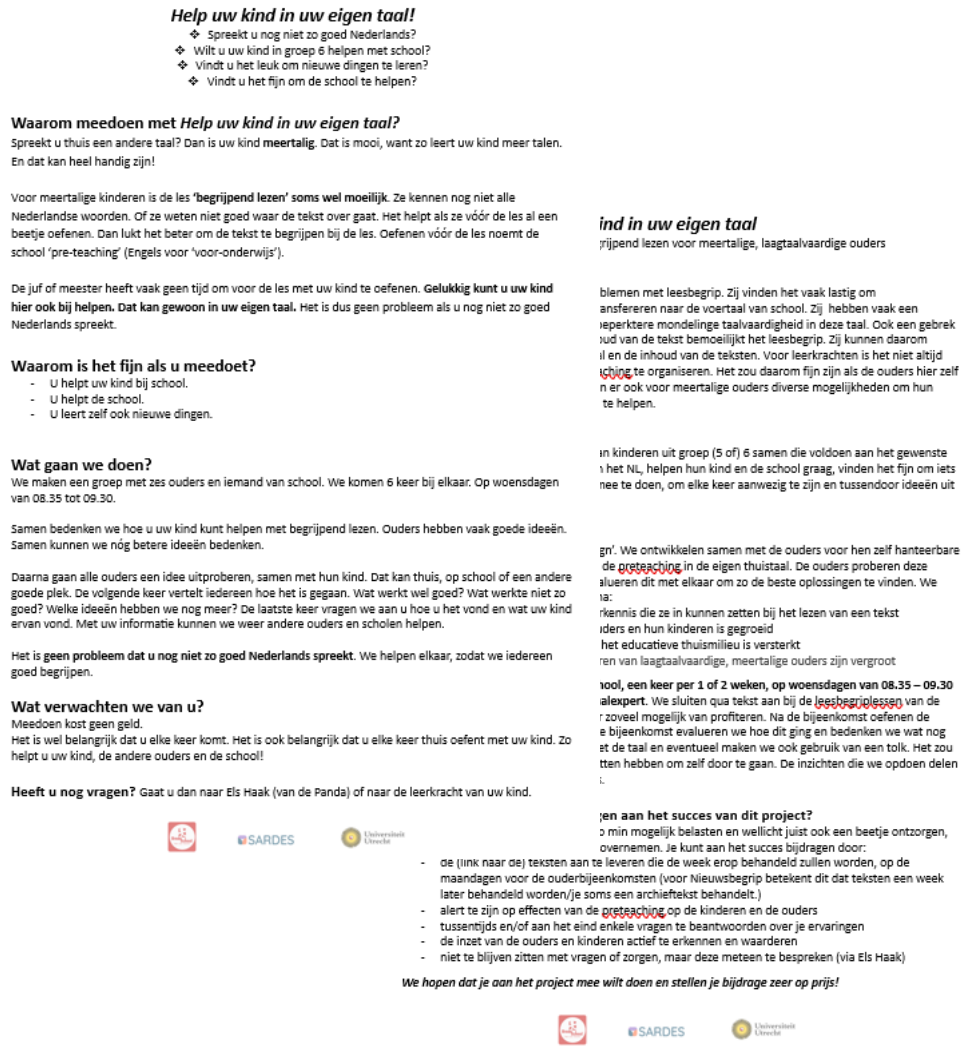

Wat hebben we geleerd?

- Zorgvuldige voorbereiding
- Doelbewuste invulling bijeenkomsten
- Taal- en cultuursensitieve gespreksbegeleiding van het co-design

Zorgvuldige voorbereiding school

- Weet waar je aan begint en waarom
- Wie voert het uit?
- Team meenemen
- Ouders werven
- Groepssamenstelling
- Keuzes in de planning
- Keuzes in de facilitering
- Regelen teksten
- Aanspreekpunt en communicatie onderling
- AVG en toestemming

Help uw kind in uw eigen taal!

- Spreekt u nog niet zo goed Nederlands?
- Wilt u uw kind in groep 6 helpen met school?
- Vindt u het leuk om nieuwe dingen te leren?
- Vindt u het fijn om de school te helpen?

Waarom meedoen met *Help uw kind in uw eigen taal?*

Spreekt u thuis een andere taal? Dan is uw kind **meertalig**. Dat is mooi, want zo leert uw kind meer talen. En dat kan heel handig zijn!

Voor meertalige kinderen is de les **'begrijpend lezen' soms wel moeilijk**. Ze kennen nog niet alle Nederlandse woorden. Of ze weten niet goed waar de tekst over gaat. Het helpt als ze vóór de les al een beetje oefenen. Dan lukt het beter om de tekst te begrijpen bij de les. Oefenen vóór de les noemt de school 'pre-teaching' (Engels voor 'voor-onderwijs').

De juf of meester heeft vaak geen tijd om voor de les met uw kind te oefenen. **Gelukkig kunt u uw kind hier ook bij helpen. Dat kan gewoon in uw eigen taal.** Het is dus geen probleem als u nog niet zo goed Nederlands spreekt.

Waarom is het fijn als u meedoet?

- U helpt uw kind bij school.
- U helpt de school.
- U leert zelf ook nieuwe dingen.

Wat gaan we doen?

We maken een groep met zes ouders en iemand van school. We komen 6 keer bij elkaar. Op woensdagen van 08.35 tot 09.30.

Samen bedenken we hoe u uw kind kunt helpen met begrijpend lezen. Ouders hebben vaak goede ideeën. Samen kunnen we nóg betere ideeën bedenken.

Daarna gaan alle ouders een idee uitproberen, samen met hun kind. Dat kan thuis, op school of een andere goede plek. De volgende keer vertelt iedereen hoe het is gegaan. Wat werkt wel goed? Wat werkte niet zo goed? Welke ideeën hebben we nog meer? De laatste keer vragen we aan u hoe u het vond en wat uw kind ervan vond. Met uw informatie kunnen we weer andere ouders en scholen helpen.

Het is **geen probleem dat u nog niet zo goed Nederlands spreekt**. We helpen elkaar, zodat we iedereen goed begrijpen.

Wat verwachten we van u?

Meedoen kost geen geld.
Het is wel belangrijk dat u elke keer komt. Het is ook belangrijk dat u elke keer thuis oefent met uw kind. Zo helpt u uw kind, de andere ouders en de school!

Heeft u nog vragen? Gaat u dan naar Els Haak (van de Panda) of naar de leerkracht van uw kind.

SARDES

ind in uw eigen taal

rijpend lezen voor meertalige, laagtaalvaardige ouders

blemen met leesbegrip. Zij vinden het vaak lastig om ansfereren naar de voertaal van school. Zij hebben vaak een eperktere mondelinge taalvaardigheid in deze taal. Ook een gebrek ud van de tekst bemoeilijkt het leesbegrip. Zij kunnen daarom l en de inhoud van de teksten. Voor leerkrachten is het niet altijd ching te organiseren. Het zou daarom fijn zijn als de ouders hier zelf n er ook voor meertalige ouders diverse mogelijkheden om hun te helpen.

n kinderen uit groep (5 of) 6 samen die voldoen aan het gewenste het NL, helpen hun kind en de school graag, vinden het fijn om iets nee te doen, om elke keer aanwezig te zijn en tussendoor ideeën uit

gn'. We ontwikkelen samen met de ouders voor hen zelf hanteerbare de preteaching in de eigen thuistaal. De ouders proberen deze alueren dit met elkaar om zo de beste oplossingen te vinden. We a:
rkennis die ze in kunnen zetten bij het lezen van een tekst ders en hun kinderen is gegroeid
het educatieve thuismilieu is versterkt
ren van laagtaalvaardige, meertalige ouders zijn vergroot

ool, een keer per 1 of 2 weken, op woensdagen van 08.35 – 09.30 alexpert. We sluiten qua tekst aan bij de leesbegrijplessen van de zoveel mogelijk van profiteren. Na de bijeenkomst oefenen de bijeenkomst evalueren we hoe dit ging en bedenken we wat nog t de taal en eventueel maken we ook gebruik van een tolk. Het zou tten hebben om zelf door te gaan. De inzichten die we opdoen delen

en aan het succes van dit project?
min mogelijk belasten en wellicht juist ook een beetje ontzorgen, overnemen. Je kunt aan het succes bijdragen door:

- de (link naar de) teksten aan te leveren die de week erop behandeld zullen worden, op de maandagen voor de ouderbijeenkomsten (voor Nieuwsbegrip betekent dit dat teksten een week later behandeld worden/je soms een archieftekst behandelt.)
- alert te zijn op effecten van de preteaching op de kinderen en de ouders
- tussentijds en/of aan het eind enkele vragen te beantwoorden over je ervaringen
- de inzet van de ouders en kinderen actief te erkennen en waarderen
- niet te blijven zitten met vragen of zorgen, maar deze meteen te bespreken (via Els Haak)

We hopen dat je aan het project mee wilt doen en stellen je bijdrage zeer op prijs!

SARDES

SARDES

Doelbewuste invulling

Bijeenkomst 1

Tijd	Activiteit
08:30 – 08:35	Ontvangst
08:35-08:45	Kennismakingsronde.
08:45-09:00	Uitleg over het doel, inhoud en verwachtingen
09:00-09:15	Voorkennisgesprek: verkenning van de tekst
09:15-09:25	Brainstorm over mogelijke vormen om met kind in gesprek te gaan thuis
09.25 – 09.30	Vooruitblik volgende bijeenkomst

Bijeenkomst 2,3,4,5

Tijd	Activiteit
08:30-08:35	Ontvangst
08:35-09:00	Terugblik op het bespreken van de tekst met de kinderen.
09:00-09:25	Voorkennisgesprek: verkenning van de nieuwe tekst
09:25-09:30	Afronding

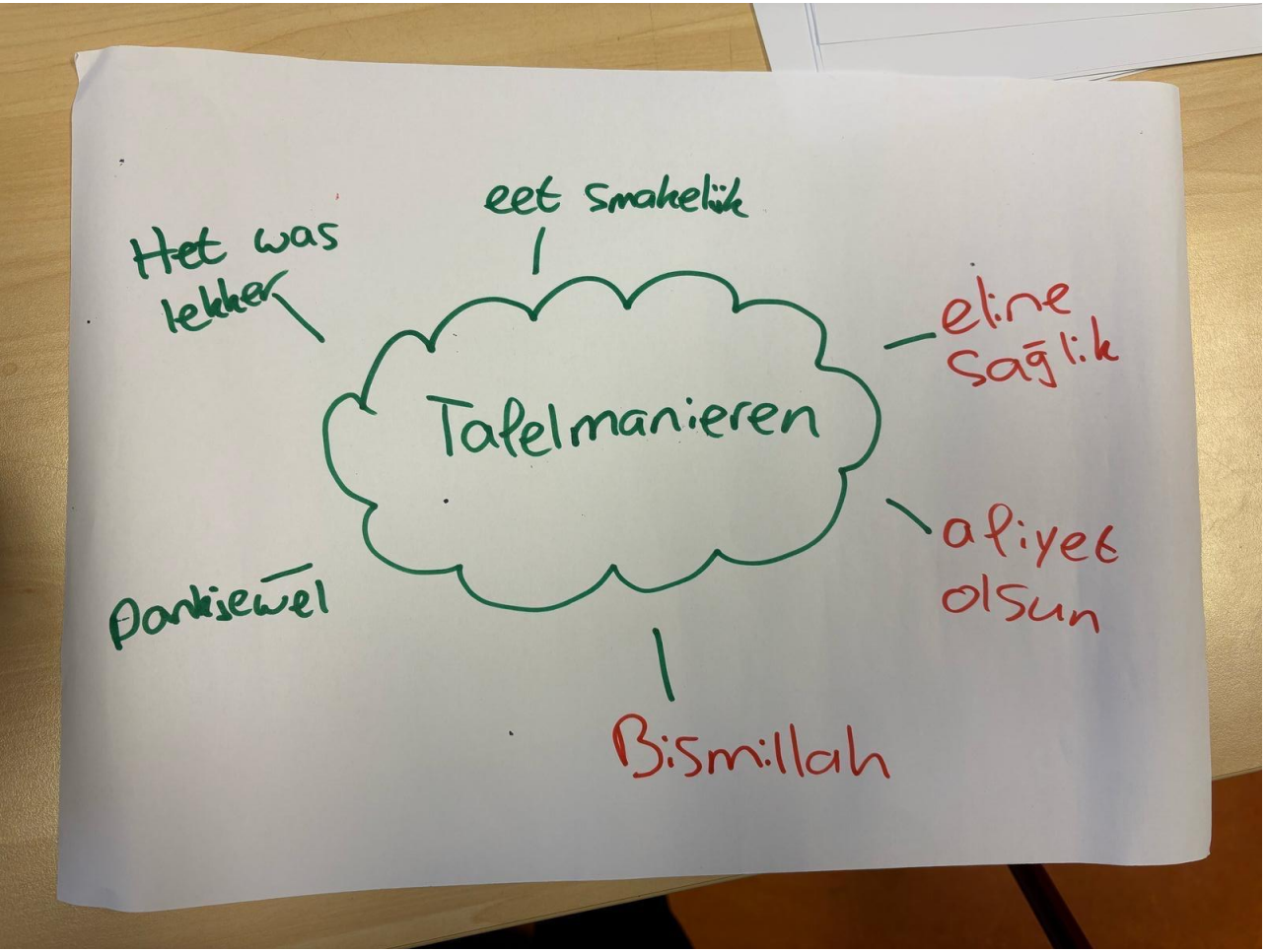
Bijeenkomst 6

Tijd	Activiteit
08:30-08:35	Ontvangst
08:35-09:00	Terugblik op het bespreken van de tekst met de kinderen
09:00-09:25	Evalueren en borgen
09:25-09:30	Afronding

- Doel duidelijk
- Aanpak codesign duidelijk
- Verwachtingen duidelijk
- Gedeeld eigenaarschap
- Koers en ‘de lat hoog’ houden
- Geen leiding maar begeleiding
- Ondersteunende middelen
- Evalueren en aanscherpen proces

SARDES

Taal- en cultuursensitieve gespreksbegeleiding co-design

Rol groepsbegeleider:

- Deelnemer / procesbewaker
- Faciliterend / ondersteunend
- Uitnodigend /nieuwsgierig
- Veilig / waarderend
- Doelgericht / ruimte bieden
- Groepsdynamiek / jullie-wij-zij
- Taalkansen / taalbarrières
- Gevoeligheden / kansen in cultuur

SARDES

Welke kansen ziet u voor uw eigen praktijk?

- Welke kansen ziet u voor:
  - de kinderen
  - de ouders
  - de leerkrachten
  - de school
- Welke randvoorwaarden op school zijn al ondersteunend?
- Welke randvoorwaarden vormen nog een uitdaging?
- Hoe kunt u de handreiking benutten?